

Şaban GÜRCAN

TULAREMİ

Sayın Editör,

Türkiye’de tularemi ilk kez 1936 yılında belirlenmiş 1953 yılına kadar toplam dört salgın tanımlanmıştır. Tularemi olguları ve salgınlarına dair 1953-1988 arasında hiçbir bilgiye rastlanamamıştır (1). Bu sessiz dönemin nedeni hastalığın gerçekten ülkemizde görülmemesi veya hastalığın ayırıcı tanılarda düşünülmemesi olabilir (2). Son yıllarda tularemiyle ilgili çeşitli faaliyetlerin yapılması ve tanı testlerinin yaygınlaşması Türkiye’deki tıp dünyasında bilinçlenme ve hastalığın ayırıcı tanılarda daha fazla yer alması sonucunu doğurduğu düşünülebilir. Bu olumlu faaliyetlerden veya çevresel, iklimsel vb değişikliklerden dolayı son yıllarda olgu sayısında Türkiye dünyada dikkat çekici bir noktaya gelmiştir. Sağlık Bakanlığı verilerine göre 2008 yılında yıllık 70 olan olgu sayısı, sonraki üç yılda sırasıyla 428, 1531, 2151’e yükselmiştir.

Tularemi konusunda son yayınlanan bir yazıda (3) bazı yanlış bilgilendirmelerin okuyucuların hastalara yaklaşımlarında zararlı sonuçlara yol açabileceği düşünülmüştür. Literatürde olgu tanımlarında kabul gören tularemi klinik tabloları orofarengeal, ülseroglandüler, glandüler, oküloglandüler, pnömonik ve tifoidal formlarından oluşur (1). Bazı yazarların (3) kullandığı “hypopharyngeal tularemia” kavramının ayrı bir klinik form olarak tanımlanmasından ziyade orofarengeal form içinde değerlendirilmesi daha uygundur. Hastalığın klinik yansımasındaki kayda değer olmayan değişikliklerin her birinin farklı bir hastalık kavramı gibi ele alınması kavram kargaşasına neden olabilir.

Dünyada tularemi olguları daha çok ülseroglandüler formda görülürken Türkiye’de orofarengeal form (olguların %94’ü) daha fazla görülmektedir (1). Bahsi geçen yayında (3) orofarengeal formun nadir klinik formlar olarak sunulması ülkemizdeki gerçeklerle çelişmektedir ve klinisyenlerin ayırıcı tanılarda bu hastalığı daha az düşünmesine neden olabilir ve tanı yanlışlıkları sonucunu doğurabilir.

Tularemi tanısı için en çok kullanılan tanı metodu serolojik incelemedir. Tanı için 10 gün arayla tekrarlanan serolojik incelemede antikor titresinde en az dört kat titre artışı kesin tanı sağlarken tek serum örneğinde 1/160 ve üzerindeki titrelerin anlamlı olduğuna dair bir konsensus vardır. Bahsi geçen yayında (3) 1/160 titrenin tanı için anlamsız olduğu belirtilmiş olup olası tanıların yerine başka tanımlara yöneltilmesi gibi bir duruma sebebiyet verebilir.

Tularemi tanısı için kültür yönteminin kullanılması zorluktan ziyade yüksek güvenlik önlemleri gerektirir. Etkenin laboratuvar bulaş riski yüksek olduğundan mikrobiyolojik işlemler biyogüvenlik düzeyi-3 özelliklerine sahip laboratuvarlarda yapılmalıdır. Uygun şartlarda sisteinli besiyerlerinde izolasyon şansı yaklaşık %90 düzeylerine ulaşabilir (4).

Türkiye’de tularemi *Francisella tularensis* subsp. *holarctica* ile meydana gelir. Bu alt türün iki biyovarı vardır: Eritromisine Biyovar-I duyarlıyken biyovar-II dirençlidir. Türkiye’de hastalık etkeninin biyovar-II özelliklerine sahip olduğu belirlenmiştir (5). Eritromisine invitro duyarlı biyovarlar bulunduğu makrolidlerin *F.tularensis* için etkinliğinin olmadığını söylemek hatalıdır.

İletişim (Correspondance)

Şaban GÜRCAN
Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji
Anabilim Dalı EDİRNE

Tlf: 0284 235 76 41
e-posta: sabangurcan@trakya.edu.tr

Geliş Tarihi: 27/11/2012
(Received)

Kabul Tarihi: 05/01/2013
(Accepted)

KAYNAKLAR

1. Kılıç S. A General overview of francisella tularensis and the epidemiology of tularemia in Turkey. *Flora* 2010;15(2):37-58.
2. Gürcan Ş, Varol Saraçoğlu G, Karadenizli A, et al. Tularemia as a result of outdoor activities for children in the countryside. *Turk J Med Sci* 2012;42(6):1044-9.
3. Bayır Ö, Saylam G, Tatar ÇE, Özdek A, Korkmaz H. Tularemia presenting as hypopharyngeal carcinoma in an elderly patient. *Turk J Geriatr* 2012;15(2):212-4.
4. Petersen JM, Schrieffer ME, Gage KL, et al. Methods for enhanced culture recovery of *Francisella tularensis*. *Appl Environ Microbiol* 2004;70(6):3733-5. (PMID:15184180).
5. Gürcan Ş, Karabay O, Karadenizli A, Karagöl Ç, Kantardjiev T, Ivanov IN. Characteristics of the Turkish isolates of *Francisella tularensis*. *Jpn J Infect Dis* 2008;61(3):223-5. (PMID:18503176).